

Chanoeka viering

Den Haag, 28 december 2016

Het is de vijfde dag van Chanoeka. 'Het wonder heeft hier plaatsgevonden' zeggen we bij Chanoeka. Het wonder van de olie die maar bleef branden, dagenlang. Het wonder als teken van de herinwijding van de tempel - en van de onverzettelijke wil van de Joden om hun eigen godsdienst te beleven binnen de grenzen van het grote Hellenistische Rijk. Maar ook de wil om in vrede samen te leven met mensen die anders dachten, geloofden, leefden.

Dat was toen niet gemakkelijk – en nu nog steeds niet. Een samenleving vormen is een buitengewoon mooie, maar ook een heel moeilijke opgave. We zijn allemaal zo verschillend. U weet het: dé Nederlander bestaat niet. Het is niet moeilijk te wijzen op alles waarin we verschillen andere huidskleur, ander geloof, andere opleiding, andere manier van leven.

Maar het steeds benadrukken van de verschillen tussen mensen en die zogenaamde groepskenmerken uitvergrooten ondermijnt de samenleving. Met als uiterste consequentie het apart zetten, discrimineren, bestrijden. We weten allemaal waar dat toe kan leiden. Tot de grootste verschrikking van onze tijd, de Shoah, de moord op zes miljoen Joden, Roma en Sinti.

Als voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei stel ik natuurlijk het belang voorop van het steeds opnieuw vertellen over die verschrikkingen tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Maar ik wil ook aandacht voor het verhaal erachter. Het verhaal over hoe het zover kon komen. Daarom wil ik dat jongeren en nieuwe Nederlanders begrijpen dat ook op hen als naoorlogse generatie net als op alle andere Nederlanders een grote verantwoordelijkheid rust. De verantwoordelijkheid om de rechtstaat, de vrijheid en de democratie te koesteren. Om in te zien dat samen leven, inspanning vergt van iedereen. Dat de samenleving niet kan functioneren als we tegenstellingen groter maken dan ze zijn. Als we niet juist kijken naar wat ons bindt.

Als we wel veel roepen, maar niet geïnteresseerd zijn in het antwoord. Ik zou willen dat we onze kinderen zo opvoeden. Tot volwassenen die kunnen meevoelen met de vreugde en het verdriet van anderen. Die ook opkomen voor de rechten van mensen die zij niet persoonlijk kennen. Dat is mijn wens voor dit feest van het licht. Dat we wat minder met onszelf bezig zijn en bereid zijn ons meer in de ander te verplaatsen. Dat we begrip en respect opbrengen voor de keuzen van anderen, zelfs als we die niet delen. Dat we rekening houden met elkaars gevoelens - binnen onze kring van familie en vrienden, maar ook daarbuiten. Dan kunnen we met recht zeggen: het wonder heeft hier plaatsgevonden. Laten we het licht aansteken als teken van vrijheid, verbondenheid en verdraagzaamheid.

Ik wens u allen een mooie Chanoeka en hoop dat 2017 u gezondheid en vrede brengt.